

DOMOVINA

Šteje vsaki petek v tednu. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 50 kr. temeljne plosčine ter od vsake posit-vrste po 10 kr. za vsakokrat; za večje inserate, kakor tudi za mnogokratno inseriranje primerni popust. — Hroščina za celo leto 3 gl., za pol leta 1 gl. 50 kr., za četrt leta 80 kr., katera naj se pošilja: Upravništvu „Domovine“ v Celji.

Slovinci — na branik!

Novo ministerstvo — nova vlada! Na političnem obnebu bližajo se za nas Slovence zopet črni oblaki! Na ministerski stol grofa Badenija vsedel se je baron Gautsch, mož, ki sovraži avstrijske Slovence tako, kakor sovraži slehern plemenitaš preprostega človeka. Bivši naučni minister baron Gautsch je to svoje sovraštvo zlasti do nas Slovencev že mnogokrat živo dokazal, dokazal, da sovraži vse, kar nema „modre“ krvi v sebi in dokazal tudi, da mu je vsak nemškutar ljubši nego najveljavnejši slovensk mož! — Kdor sodi o človeku Gautschu ali pa o ministerskem predsedniku baronu Gautschu drugače, ta je — vsaj kot Slovenec — slab politik, ali pa takov optimist in najiven mož, da bi bila nesreča za usodo slovenskega naroda, ko bi jo vodil tak politik. Ali je morda dosedanje postopanje barona Gautscha napram Slovincem bilo imenovati naklonjeno? Nikdar! Oviral nas je, kjer nas je mogel pri našem stremljenju, pri našem kulturnem napredku in narodno političnem boju. Zbok teh skušenj moramo biti zlasti Slovinci napram Gautschevemu ministerstvu in njega vladi nad vse oprezni in — odločni. Bodimo že enkrat neizprosni v boju za svoje pravice!

Avstrijsko nemštvo je postalo zadnji čas drzno in brezozirno tako proti vladi kakor proti Slovanom; za to svoje rogoviljenje želi so nemški liberalci, nacionanci in socijalni demokratje lepe uspehe in postali vsled tega tembolj zmage pijani. Ugnali so vlado v kozji rog, vrgli Badenija in njegovo vlado, in baron Gautsch, ki je igral pod Badenijem čudno ulogo, zasel je stol ministerskega predsednika, pred katerim se — Slo-

vani ne smemo tresti. Pokažimo njemu in njegovi vladi zobe, kakor dela to — razposajeno nemštvo!

Ministra Gautsch in Welsersheimb jezikovnih naredeb za Češko in Moravsko nista hotela podpisati, ta dva sta edina, ki ju najdemo v novem ministerstvu. Baron Gautsch bode skušal na račun sedanje večine Nemcem potolažiti njih razdivjanost, poskušal bode morda z zvijačo — on je tega zmožen — pridobiti si večino in oslabiti dosedanjo, ali vse to se mu ne sme posrečiti, in se mu tudi posrečilo ne bode, če bodo slovanski zastopniki postopali napram novej vladi složno, previdno in odločno, ter se ne dali ugnati v kozji rog ni z žuganjem ni s praznimi obljubami in frazami. Avstrijski Slovani smo bili do zdaj dovolj teptani pod dosedanjimi vladami, zdaj mora biti temu tlačananju konec, vlada pa naj si pomaga iz zadreg kakor ve in zna! Gotovo je, da čakajo sedanje večine hude skušnjave in boji, pa z združeno močjo jih bodo zastopniki slovaških narodov lahko premagali. Baron Gautsch ni mož, katerega bi se nam bilo treba bati, a politični boj je neizogiben pod njim, zato: Slovinci na branik!

Naše štajersko stolno mesto in naše dolžnosti.

Dogodki v državnem zboru provzročili so tudi v štajerski stolnici, v Gradcu, nasledke, ki bi se morali z gorečimi črkami v zgodovino nemške brutalnosti zapisati. Trupe po nemških dijakih in uradnikih razburjenega ljudstva so se pretečene dni valile po glavnih cestah. „Heil“ in „Nieder Baden!“ je bil njih bojni klic, kamnjale so straže, a ne le to, temveč tudi vojake,

ki so morali prihiteti straži v pomoč. Povsodi se je vovaštvo do skrajnosti zaničevalo, povsodi je letelo nanje kamenje, in tako je bilo isto prisiljeno rabiti svoje orožje ter streljati v divjo druhal. Toda samo jednega delavca je zadel nesreča, da je pri priči obležal. A temu možu priredil se je pogreb, kakor ga še naše stolno mesto ni videlo. Bilo je nad 50.000 prisotnega ljudstva, udeležil se je pogreba cel mestni zastop z županom, deželni odbor s svojim zastopnikom in še mnogo dostojanstvenikov.

Nehoté je začel vsakdo povpraševati, ki je mirnim srcem gledal ta velikanski pogreb, kdo je ta slavljenec. Le prehitro raznesla se je tužna, vse udeležence sramoteča vèst. Star še le 19 let, imel je že za seboj celo kopo hudodelstev, bil je že mnogokrat radi tatvine v zaporu, in ravnokar ozpuščen iz prisilne delavnice in izgnan iz Gradca, priklatil se je zopet semkaj ter se udeležil v veliki meri vseh demonstracij proti miru, vladi in vojaštvu. On je bil eden prvih, ki so na poklicane redarje in vojake metali kamenje, on je bil voditelj onih, ki so teptali zakon in sramotili činovnike, ki imajo skrbeti za mir, on je bil pravi revolucionar.

Takemu človeku skazuje se torej tolika čast, ki je postal s svojim hudodelstvom mučenik — omilovana žrtva nemškega fanatizma, nemške podlosti! Če se pa polaga k zadnjemu počitku mož, ki je zapustil človeštvu toliko neprecenljivih zaslug, ne najde tega sočutja in te odlične množice, kakor je bila ta, ki je tega — hudodelca spremljala. S to zopetno demonstracijo zoper vlado in zoper zakon si je postavilo štajersko nemštvo spomenik zaslepljenosti in budalosti. — Pred dnevi pobili so nemški potepini slovenskemu gostilničarju okna, razbili

LISTEK.

Knez Guljbat Čavčavadze.

Povest. Ruski spisal K. Borozdin. Prevel Krutogorski.

I.

Ko sem bil leta 1861. nastopil službo okrog nega načelnika v Kahetiji, me je poleg okoličnih veleposestnikov, došlih seznaniti se z menoj, s svojo originalnostjo ne malo zanimal knez Guljbat Ivanovič Čavčavadze.

Okolo dvanajst verškov* visok, čokat, plečat stavec, broječ približno sedemdeset let, je izgledal še povsem vzneseno; o njegovi starosti je pričala le, liki predivo bela, gosta in kratko ostrižena brada, dolga sive brke in globoke simetrične gube lica, na kojem se je rdečil velik gruzinski nos; iz pod košatih, še ne povsem osivelih obrvij je zrlo dvoje umnih, sivih oces.

Obleka Guljbatova je sestala iz sitovega pestrega arhaluka (kratke suknje)? prepasanega s čerkeškim pasom, in blač iz belega osetinskega sukna; orožja on ni nosil, a držal je v rokah kosmato belo papaho (čerkeško kapo). V celoti je njegova postava predstavljala nekaj izvanredno tipičnega, in da sem slikar, boljsega modela za sliko kakega maloruskega hetmana ali poljskega magnata ne bi utegnil iskati.

* Veršok = $\frac{1}{16}$ aršina (ruskega lakta).

Stopivši v moj kabinet, mi je pokimal z glavo, in ko sem mu pomolil roko je položil svojo na hrbet.

„Roke jaz nikomur ne dajem,“ mi je rekel po gruzinski, (ruski ni govoril) „in tudi pri vas ne delam izjeme“. Pri tem, nasmejaviši se, mi je pokazal vrsto krasnih še belih zob.

„Preje v mladosti sem jo vsem dajal, no prepričaviši se na starost, da je na svetu več zvitovičev nego poštenjakov, sem jo prenehal dajati, da se nebi varal v ljudeh.“

Tako čudno nastopanje me je zanimalo, in ponudil sem staremu sedež.

Vsedel se je in nadaljeval:

„Kakor vidite, živim že precej dolgo na svetu; fant sem bil, ko so prišli k nam Rusi, in vse to dobro pomnim; vse življenje sem preživel doma v Kahetiji, razven v Tiflis, nisem nikamor potoval, da pač pa sem bil pred tremi leti v Petrogradu. Iti sem moral, dal sem besedo carju samemu ter jo držal. Marsikaj sem videl, a na mojih očeh se je tu menjalo toliko načelnikov, da sem jim bil število pozabil. Bili so različni, Rusi, Nemci, naši brati Gruzini — poštenjaki in lopovi, največ je bilo poslednjih. Z vsemi sem bil znan, prihajal k njim v posete, kakor sem prišel sedaj k vam.“

„Opraviti nisem nikoli imel niti z načelništvom niti s sodnijami, pisati hvala Bogu ne

umejem, tudi čitati ne, vsled tega se nisem z nikomur tožaril, pa tudi mene ni nihče tožil. V tuje stvari se ne mešam, in v svoje tudi nikogar ne prosim vtikati se.“

„K poštenim ruskim ljudem sem vedno rad zahajal, in kruh in sol ž njimi delil. Obiščite i vi mene, milosti prosim, jako bom vesel, pogostim vas, kar je Bog poslal.“

Vse to je Guljbat govoril v odstavkih, počasi in, končaviši svoj monolog, vstal iz sedeža.

„Nu, tako je torej moje blebetanje“ je dodal. „Prvikrat sva besedovala dovolj; vi imate dosti opraviti, ne maram vas motiti. Pridite kdaj k meni v Cinandal, zelo me bo veselilo.“

Potem mi je pokimal z glavo in odšel.

Na dvorišču so mu podarili belega konja. S težka se je vsedel v sedlo, privzdignil svojo kosmato papaho, mi pokimal znova z glavo in odjezdil. Spremistva ni imel pri sebi nobenega.

„Evo ti original!“ mi je nehote zdrknilo raz jezik, ko mi je zginil jezlec izpred očíj.

Mnogo sem slišal praviti o njem še pred mojim prihodom v Kahetijo, no, to vse mi ni obečalo onega utisa, katerega je povzročil on name z lastno svojo postavo. Stavec me je zelo zanimal, in prvi prazničen, svoboden dan sem bil odpotoval k njemu v Cinandal, sedem vrst od mesta Telava, mojega prebivališča.

vrata in mu žugali z napadom, ako bo še sprejemal v svojo gostilno slovanske goste.

Po ulicah se napadajo Slovani in se posebno Slovenci pri belem dnevu, tako, da bo treba se v prihodnje prav dobro oborožiti. Rodbinski večer akad. podružnice sv. Cirila in Metoda je policija prepovedala, ker se je od nemške klape dijakov nameraval naskok nanjo.

Ti in polno drugih dogodkov nas učé, s kakimi nasprotniki imamo opraviti. Vsi slovanski narodi so v teh dneh popolnoma spoznali svojega krutega nenasiljivega sovražnika, le naš tlačeni ubogi rod spava še naprej svoj zimski sen, le on ne povzdiguje še krepko glave, ko ga tlačí ob tilniku prokleta sovražna pest! —

Kedaj bo vendar i nam Slovincem zasvetila luč svobode in prostosti? To je naše pereče vprašanje, in odločiti se moramo najhitreje, da ga rešimo sami v častnem smislu. Vzdignimo slabo brlečo bakljo s tal ter zanetimo delo, ljuto delo na vseh slovanskih mejah in vseh krajih, kjer gnezdijo nemški valpeti! Nas vodi čut, da smo tlačeni in zatirani in nam bo dal ta čut čvrsto nevpogljivo moč. „Vse nemške nemirneže iz naših tal“ bodi naš vedni klic, oklenimo se le svojih zavednih obrtnikov ter podpirajmo svoje stanove. Propasti mora s tem puhlo nemčurstvo na naših tleh, popihati bodo morali nesramni rogovileži z „Heil in Siegom“, v blaženi nemški rajh. Posnemajmo tudi mi brate Čehe, ter požemo svruga iz srca naše domovine!

Vsak duhovnik in učitelj naj čuti v prvi vrsti dolžnost, probuditi svoj speči rod, da bo i ta uvidel popolnoma, kako nas tlačijo svrugi.

Le tem energičnim potom bomo dosegli, to, kar nam je sveta dolžnost, brez kojega nam ni obstanka.

Celjske novice.

(Občni zbor „Zveze slov. posojilnic“) vrši se v sredo dne 29. decembra t. l. ob 10. uri predpoludne v dvorani celjske posojilnice.

(Miklavžev večer.) Mnogo obetajoče „Celjsko pevsko društvo“ priredilo nam je s tem večerom dne 5. t. m. izvanredni užitek, za kojega se temu mlademu društvu, osobito pa še njegovemu neumornemu pevovodji g. dr. Ravniharju, najsrčneje zahvaljujemo. Vdeležba je bila tako mnogobrojna, da ni bilo kmalu več dobiti prostora v prostrani veliki dvorani. Posebno nestrpno — živahnih otročičev je kar mrgolelo. — Moški zbor rešil je pevske točke v sestransko pohvalo. V jednodejanski burki „Gluh mora biti“ bilo je težko verjeti, da so predstavljajoči naši domačini, ki so skoraj večinoma tukaj prvokrat javno nastopili. Kako dovršeno vedel se je v svoji ulogi gluhi tast (g. Rebek) in njegov sluga (g. Trček), a tudi naivno-varajoča hčerka bogatega glušca (gdč. Leitgebova) ter nje skrivni ljubimec (g. Sax) bila sta povsem na svojih

mestih. Uvideli smo, da imamo doma pravcati strokovnih močij, ter se smemo nadejati, da ni bil to prvi in zadnji nastop. Veliko zanimanje pa je vzbujala tudi umetna telovadba g. Benčana z obema dečkoma g. Zabukoška. Med tem ko je vse strmelo nad orjaško močjo in spretnostjo našega pravcatega atleta g. Benčana, občudovali smo na drugi strani zopet neverjetno telovadsko izurjenost komaj 10letnega J. Zabukoška. Vrhunec iznenadenja pa je nastal, ko nastopi še ne povsem 3 leta stari sinček gosp. Zabukoška. Med odmevajočim ploskanjem vzdigal je ljubki otroček tako samozavestno drog ter izvajal še jedno vajo s svojim bratom. — Z očarajočim sijajem je nastopil na to sv. Miklavž (g. dr. Karlovšek) v spremstvu dražestnih lahkokrilih angeljcev (gdč. Anke Leitgebve, Zorke Vrečko ve in Josipine Hočevanjeve), v ozadju pa so besneli, rjaveli in z verigami roporali črni in rudeči škrtaci. Po veličastnem nagovoru podal se je sv. Miklavž s premljevalkami, ki so bile obložene z različnimi darili, med strmeče otroke ter jih lepo obdaroval. Solze ginenja je zvaljal ta prizor prestrašene, a vendar zopet tako srečne nedolžne mladine vsakemu njih ljubitelju. Iskreno se zahvaljujemo našemu vrlemu pevskemu društvu za tako srečno prirejen zabavni večer, zahvaljujemo se pa tudi vsem, ki so s požrtvovalnim sodelovanjem ali s pripomočki za obdarjenje prispeli k lepi izvršitvi tega slovanskega običaja. Razun navedenim osebam, zahvaljamo tudi g. učitelja Bizjaka, ki je prostovoljno preludiral na glasovirju. Najlepšo hvalo pa so si speli prideditelji v srcih naše nedolžne mladine.

(Za orglavce.) Svoječasno smo objavili, da je dobil naš strokovni izdelovatelj orgel in glasovirov g. Martin Ropas v Celji izključljivi patent za svojo umetniško iznajdbo pri zboljšanju glasovirov. Izumil je namreč razven običajnega odmevnika (Resonanzboden) še jednega, kateri daje spodnjim oktavam veličastno doneč basovski glas. Razni tuzemski strokovni listi so z veseljem pozdravili to popolnitev glasovirov ter laškavo pohvalili nadarjenost našega rojaka strokovnjaka. Kako pa mi Slovenci čislamo domačega umetnika, kako podpiramo domačo umetnost, kako ga bodrimo za nadaljno izobrazovanje? Kakor običajno vse, kar je našega, domačega, preziramo; harmonije, glasovire, piane i. dr. taka godala, koja izdeljuje imenovani naš strokovnjak tako popolno in izvrstno, naročamo si od manj izbornih tujcev Nemcev iz Dunaja ali celo iz Berolina in drugod. Da naše cerkvene oblasti niso imele pravega zaupanja do tega moža, krivo je mnenje, da je g. Ropas tisti glasoviti socijalist. Potrebno se nam zdi razglasiti, da je oni socijal-demokraški vodja Filip Ropas, a naš obrtnik Martin Ropas ni mu nikakor v rodu. Domačega obrtnika-umetnika pa najtopleje priporočamo z geslom: „Svoji k svojim!“

(Celjski nemški kazino) je v hudih stiskah. Napovedali so za 11. t. m. veselico, pa odpovedali so jo zopet, „ker zavoljo bližnjih božičnih praznikov ni pričakovati primerne vdeležbe“. Tako pravijo, da bi ljudje zavoljo Božiča ne prišli. V resnici pa so drugi vzroki. Izstopili so namreč iz kazine vsi častniki, ker ne morejo in ne smejo zraven biti pri znanih „obstrukijskih“ napravah, da jih ne imenujemo naravnost protivstrijske in protidinastične. Razen tega je pa baje tudi nemško našo plemenito družbo na razven spravl nek žalilen dogodek, pri katerem se čuje, da je bil delujoč blagi naš in naše mladine prijatelj, šolski svetnik Končnik, in kateri je baje učinil, da nekatere nemške rodbine rajše imajo društva, v katerih — Končnikovih ni. Nekateri, ki se od Končnika iz razumljivih povodov ne morejo ločiti, tolažijo se z njim čez „nehvaležneže“ v nemškem „Sprachverein“, ki se zbira „pri levu“ v pičlem številu.

(Dr. Kautschitsch — drugi Jurij Kobila.) Oni dan imela je luteranska zadruga v Celji nekeke eksercijeje — pri polnih časih v jedni tukajšnjih nemških gostilen. Duh vinskega daru obsenčil je konečno tudi rado-germana Kautschitscha; vzdignil se je ter začel vnemati radovedne Celjane — med njimi bil je tudi župan — za luteranski nauk. Rekel je, nemškim rodbinam se spodobi, da se oklenejo le one vere, ki uči in goji prostost in neodvisnost. Taka vera pa je po njegovem razsvetljenju edino luteranska. Politika mu je že skrhalo zobe, da je postal Lutrov apostol, pridigar.

(Celjska policija mesto podržavljena — poprusena.) Sedajna „livreja“ mestnih policajev v Celji baje ni več moderna. Zbok tega glasovali in posvetovali so se celjski sivčki, kako pokrivalo je oskrbeti redarjem. Vsi so glasovali za prusko „pikelhaubo“ in sicer ker „pikelhaube“ baje mnogo bolj jamčijo za osobno varnost policista, posebno če vise na magistratu obešene. Kako da to mislijo celjski očetje, ni nam povsem jasno. Po našem tolmačenju dvomi najbrž mestni zastop, da bi bili redarji pod čepico in klubom dosti varni pred — božjo strelo, a pruska „pikelhauba“ ima na vrhu — strelovod t. j. pozlačeno sulico, od koje se da baje na prav priprost način izpeljati strelovodna žica v — hlačni žep. A predlog se je vzprejel, da se ima to takoj izvesti — no, tedaj jim je pač Falb prerokoval posebno kritično zimo. Nikar pa, da bi si domnevali ti pruski očetje, da bo „pikelhaube“ strelovod izvaljal tudi slovensko jezo. Nam se je pač na mestno policijo preklicano malo zanašati, naj ista nosi turban s polumesecem, ali „pikelhaubo“. Za nas je le zanimivo, da nastopi v prihodnjem letu v Celju solnce v znamenje pruske „pikelhaube“.

II.

Dom Guljbatov, jednonadstropen, dolg, z verando, je stal na široki gorski planjavi, in razgled raz njo v dolino je bil krasen; sredi doline je blestela liki tekoče jeklo, čudežno se vijóča reka Alazap, a to stran reke se je dvigal veličasten Dagestanski hrbet z vrhovi, pokritimi z večnim snegom.

Dom je bil znotraj opremljen, kakor so vsi gruzinski domi. Opečja tla velike sobe so bila stlana s preprogami domačega izdelka, ob stnah so stali široki in nizki divani, pogrtnjeni s perziškimi preprogami, a na njih so ležali okrogli vzglavniki.

Gospodar me je vzprejel na krilcu.

„Nu tako je prav,“ mi je rekel s prijaznim nasmehom, „da si prišel v svetek, a sicer me ne bi našel doma: veš, jaz sem delavec, in se mudim celi dan, če ne na vrtu, pa na polju.“

On me je že „tikal“, kar je pričalo o posebni njegovi starikavi dobrosrčnosti.

V sobah me je seznanil s svojimi domačimi. Bil je že dolgo vdovec, zatorej mu je gospodinjila priletna sestra Maka (Mica), a pomagala jej je njegova hčer Manuca (Marica) sedemnajstletna krasotica, visoka in vitka liki topol, plavolaska, pred jednim letom dovršivša kurz v tiliškem zavodu sv. Nine, in je izvrstno govorila ruščino.

Po seznanju z ženskim spolom, mi je Guljbat predstavil svojega sina, ki je bil poročnik pri nekem kavkazkem polku, postaven dečko.

Ta dva otroka sta bila najmlajša, a stareji — sin je že poveljeval dragonskem polku, hči pa je bila tudi omožena s polkovnikom knezom Šalikovim.

S staro Mico, ki je prisedla k meni, sem se pomenkoval dovolj ceremožno ter jej odgovarjal na njena vprašanja, tičoča se moje osebe, namreč: kako mi ugaja Kahetija, služim že dolgo na Kavkazu, sem oženjen, ali imam otroke, je žena Rusinja ali Gruzinja itd.

Zala Marica je nama služila za tolmača, a ta čas, ko je trajalo izpraševanje, sta Guljbat in sin odšla na teraso. Toda odsotnost kneza ni trajala dolgo; stari je prikoračil spet v sobo pokrit, zdajci papahe ni vzel z glave, in se s težka spustil na divan.

„Veseli me, da si prišel v pravem času, kosilo bo precej gotovo. . . Bičebo, (ljudje) prinesite ga brž,“ se je obrnil k poslom.

In v par minutah smo že vsi sedeli na divanih po gruzinsko, na petah; na tleh pred nami so razgnili prt, položili namizno orodje in prinesli jedila.

Guljbatovo vino se je hvalilo, on sam pa je bil znan kot prvi tulumbaš (prirejevalec po-

jedin) v Kahetiji. On je izpraznil na jednom mestu — neverjetno se bode zdelo — petindvajset steklenic; nikdo drugi ni zmozel toliko prenesti in vse svoje goste je opil in opijanil.

Videč, da sem jaz samo srknil iz svojega kozarca in ga postavil spet na prt, me je grozno pogledal in takoj zarentačil:

„Ruso! kaj pa delaš? mar misliš, da piješ čaj? Ne! pri Guljbatu ne pijejo tako vina, le blagovoli zvrniti celo kupico“

Prvikrat se je treba pokoriti, in ko je bil kozarec prazen, ga je gospodar znova nalil. Tako je došlo do tretje kupice; no potem sem se odločno uprl.

Guljbat je strašno vpil, mi očital plahost, me ošteval z babo, in končno, prepričavši se, da je vse zaman, mahnil zaničljivo z roko, no vztrajal sem vsekakor. Potem se je sam glasno razgrohotal.

„Jeli, priznaj, da sem te zastrašil. . .“ je pridjal. „Jaz vselej tako strašim novince, toda vidim, ti si že obstreljen.“

Obed je sestal iz buzbaša, čihertme, plova, šašlika in sadja, trajal je dosti dolgo ter bil završen z zdravico za procvitanje Kahetije.

Nasičena in pošteno napojena sva se z Guljbatom usedla na teraso, in takoj sva bila v živahnem pogovoru.

Spodnje-štajerske novice.

(Duhovniške premembe.) Dekanom je imenovan za dekanijo Stari trg č. g. Anton Šlander, ondotni župnik in dekanjski oskrbnik. Župnikom so imenovani naslednji č. g. kaplani: Franc Lekše v Cirkovcih za Luče, Jan. Toman v Slivnici pri Hočah za Skomre in Alojzij Šuta v Sevnici za Sv. Marjeto niže Ptuja. Zopet kapelanom nastavljeni sta oba provizorja č. gospoda Anton Drogenik v Sevnici in Valentin Vogrinc v Cirkovcih. Prestavljen je kapelan č. g. Anton Podvinski iz Ptujске gore v Slivnico pri Mariboru. V stalni pokoj sta stopila č. g.: Valentin Par, duh. svetovalec in župnik v Gotovljah ter Anton Fischer, župnik pri Sv. Jakobu v Slov. Goricah.

(Imenovanja pri sodiščih.) Oficijalom II. razreda imenovani so kancelisti: Franc Urbič pri okrožnem sodišču v Celji, Andrej Frangesch pri okrajnem sodišču v Mariboru za okrožno sodišče, Jožef Pogačar pri okraj. sodišču v Mokronogu za okrožno sodišče v Celji, Franc Kramberger pri okraj. sodišču v Ptuj in Alojz Skaza pri okraj. sodišču v Mariboru, oba za okrožno sodišče v Mariboru. Oficijalom I. razreda imenovan je vodja zemljiščne knjige v Ptuj H. Kerschl za ondotno sodišče. Vodja zemljiščne knjige v IX. činovnem redu postal je pri okrožnem sodišču v Celji Franc Zöhrer iz Slovenske Bistrice. Kancelistom postala sta sodiščna diurnista Anton Tschebul pri okraj. sodišču v Kozjem in vitez pl. Villefort za okraj. sodišče v Sevnici.

(Promoviran) je bil pretečeni teden na graškem vseučilišču doktorjem prava g. Josip Povalej — prvi med svojimi kolegi.

(Sv. misijona na Laškem), katerega vodijo vč. co. jezuitje od Sv. Andraža na Koroškem, udeležuje se ogromna množica vernega ljudstva. Bog dal mnogo dobrega sadu!

(Občani jurklosterski) žalujte in pretakajte krokodilove solze za našim Geipelnom, ker kakor nam je znano, je prodal svoje razpadlo posestvo nekemu hrvatskemu plemenitašu. Kakor pa čujemo iz zanesljivih virov, se boče še tudi prihodnjih občinskih volitev udeleževal, in že sedaj strastno agitira za se in svoje neslane kimovce. Toraj zavedni, kakor tudi nezavedni jurklosterski volilci, trojni pozor! Čujte in pazite, da ne padete v globočino Geipelnovih prekanjivosti in zaslepljivosti.

(Za železnico iz Velenja v Dravograd,) ki bo šla mimo Hude luknje in skozi lepo Mislinjsko dolinico, zasadila se je dne 28. m. m. svečano prvokrat lopata v znamenje, da se grajenje tira začne. Dovoljenje za zgradbo omenjene proge dobil je pl. Lapp v Škalah.

(Kako podpiramo domače obrtnike in umetnike) Vidi in sliši se sploh po Spodnjem

Štajerskem, posebno okrog Celja, da se raznovrstna dela naročujejo iz daljnih, ptujih krajev, ter izdajamo naš dober denar med ptujce. Ako hoče kateri domačin dobiti kako boljše delo, mora tako vredno delati, da mu sploh ni mogoče izhajati; tujcem pa se tudi slabše delo rado dobro poplača. Posledica je, da domačinom ni mogoče pokazati svojih spretnostij in umetnostij. Naš domač umetnik, gospod Ivan Cesar, izčeluje sedaj za novo farno cerkev v Št. Pavlu v Savinjski dolini novo prižnico s šestimi podobami, katere so jako umetno in okusno izdelane. Ali bi ne mogel ta umetnik tudi za druge cerkve dela prevzeti? In ako se pomisli, po kako nizki ceni bode gosp. Ivan Cesar to delo izvršil. Držimo se gesla „svoji k svojim“ in podpirajmo domače umetnike in obrtnike. Savinjecan.

(Umrli je) dne 28. m. m. g. Karol Jeranko, podučitelj v Rečici. Pred jednim tednom odpeljal se je Lil k svoje sestre poroki v Istrijo, od koder je tudi došla vest o njegovi nenadni smrti v Lepoglavu.

(Gornjegrajsko učiteljsko društvo) zborovalo je dne 18. novembra t. l. v prijaznem trgu Rečici. Ob določeni uri — 10 predpoludne — otvoril je predsednik zborovanje z običajnim pozdravom in predstavil navzočnikom novega društvenika, g. Časl, učitelja na Gorici. Razpravljalo se je nadalje o zborovanju „Zaveze štajerskih učiteljskih društev“, ki je bilo letos v Ljubnem na Gornještajerskem. Z ogorčenjem smo obsojali netaktno postopanje mariborskega mestnega učiteljstva, katero si na vso moč prizadeva razdvojiti do sedaj složno učiteljstvo prelepe naše Štajerske. Mi Spodnještajerci imamo gledé „Lehrerbunda“ jednake dolžnosti kakor naši nemški tovariši, — torej pripadajo nam tudi jednake pravice. Tretjina učiteljskih društev, ki so pri tej zavezi, je slovenskih; zato bi morala pravilno biti tudi tretjina t. j. 5 odbornikov Slovencev. A mariborski nemški učitelji nam pa še treh pripustiti nečejo. Res daleč smo že z narodno nestrpnostjo! Brez ozira na narodnost posameznikov morali bi mi učitelji — kar se naših stanovskih in v obče šolskih razmer tiče — biti kakor jeden mož. — Sloga jači, nesloga tlači — in — združenja, ne ločitve zdaj so časi. Druga točka vpreda bila je razmotrivanje o osnutku disciplinarnega zakona predloženega po odboru „Zaveze štajerskih učiteljskih društev“. Po dolgem prevdarjanju in govoričenju smo ta celi osutek zavrgli; zakaj s takim disciplinarnim zakonom bi sami sebi spletli bič, s katerim bi nas potem oblasti mogle hučo tepsti. Volitev novega odbora imela je sledeč izid: predsednik g. J. Klemenčič, nadučitelj na Rečici; podpredsednik in blagajnik g. A. Dedič, šolski vodja v Bočni; tajnik gospica Ljudmila Plapor, učiteljica v Mozirju; odbornikom sta pa izbrana nadučitelj g. Fran Kocbek v Gornjemgradu in g. Peter

Wudler na Ljubnem. Prihodnje zborovanje bode spomladi v Bočni. Upamo, da bodo tje najbrž tudi vsi tisti gg. tovariši prišli, kateri se doslej radi izogibljajo društvenih zborov. Pustimo na stran razne puhle izgovore, kakor so izgovori na slabo vreme itd.; tudi osebnosti naj ne bodo vzrok izostajanju.

(Vas pogorela.) Dne 23. m. m. začelo je goriti v vasi Videž v laporski fari. V nekaj urah zgorelo je petim kmetom 14 poslopij.

(V Zabukovji nad Sevnico) je Bog pozabil nekega neodrešenega nemškega kopitarja. Ta mož je poprej na Planini coklje krpal, preselil se v Št. Lenart ter začel kramariti. Kakor vsak puhel nemškutar, ima tudi ta kramar visokoleteče misli. Kupoval je ob okrajni cesti iz Sevnice v Planino neko hišo, bahaje se, da otvori prvo nemško gostilno, kamor bodo zgolj potujoči Nemci zahajali. To misel je moral sicer opustiti iz lahko umljivih vzrokov, a ondotnim Slovincem odprle so se oči, kam pes taco moli; upajmo, da ga prepustijo Nemcem, sami pa da bodo zahajali le v narodne prodajalne.

(Jezikovna ravnopravnost pri južni železnici.) Na progah južne železnice, ki se vijejo po naši slovenski zemlji, ozira se bore malo na nas. Vse se vrši ali po načrtih, ki bi veljali edino le za nemško ozemlje ali pa — kar je gotoveje — nas vodstvo prezira. Samo na ta način znamo si razlagati čudno početje, da se pošiljajo slovenski njeni uradniki med Nemce, mi pa „fretamo“ z Nemci. Tako so odpravili v Rajhenburgu slovenskega nižjega uradnika na nemško progo, a tja pozvali namestnika nemškega duha. Ko je nedavno ondotni železniški zdravnik obnemogel, nadjati se je bilo, da dobi njegovo mesto gosp. dr. Schmirmaul. Toda ta gospod ima napako, da je rojen Slovenec. Ker pa ima vsaka postaja po možnosti nemške uradnike, no, čemu potem slovenščine veččega zdravnika. Na desetkrat večje število slug, čuvajev in želez. delavcev se seveda ni ozirati. Zbok tega izvohali so tam gori na Planini trdo — nemškega zdravnika ter ga takoj potrdili.

(Pogorelo je) dne 24. m. m. v Cerovcu pri Slatini gospodarsko poslopje in hiša krčmarju Florijanu Ozeku. Zavarovan je bil za 1440 gld., a škodo si računa na 1600 gld.

(Vremenska postaja na Cvenu) beleži v mesecu novembru: Povprečna toplina 21° C. Najvišja toplina dne 15. ob 2. uri p. m. 142° C. Najnižja toplina dne 27. ob 7. uri a. m. 90° C. Največ padavin dne 29. 68 mm. Število dni s padavinami 4. Vsota padavin 96 mm. Število dni s snegom 2. Število dni z megljo 9. Povprečna oblačnost 5-7. Ta mesec je bil neobičajno suh.

(Iz Kačjega pri Mariboru.) V zadnji „Domovini“ poroča se o nesreči na železnici v Štoreh in prašate, kaj je vzrok? Dne 30. novembra t. l. ob polu 11. uri pred polnoči zgodila bi se

III.

„Jako sem vesel,“ je dejal stari, „da si videl sedaj moj kot. Preživel sem v njem vse svoje življenje, in te gore so bile priče mojega veselja in moje žalosti.“

Oče mi je umrl, ko sem bil komaj v šestnajstem letu; matere že davno ni bilo na svetu in tako sem bil postal gospodar pri hiši s tremi otroci, — z dvema bratoma in sestro še sam deček.

No, z božjo pomočjo se je vse vredilo. Brata sem dal v šolo, znal sem po sebi, da je brez učenosti težko živeti. Naučila sta se ruski, šla v vojake, a jaz sem sedel tu, gospodaril delal za vse, in kar sem prigospodaril, spošiljal sem bratoma ter jima oskrbel bodočnost.

„O Jazonu si menda slišal?“

„Ne samo slišal, no bil sem celo osebno z njim znan, in nekoč gostil pri njem v Gori cela dva dni,“ sem odgovoril Guljbatu.

„Nu izvrstno, torej mi ni treba praviti, kakšen človek je bil rajnik.“ Guljbat se je odkril in se pokrižal; „nebeška luč naj mu sveti! . . . preživel sem ga,“ je dostavil žalostno.

„No tudi drugi brat je bil hraber vojak, pošten častnik. Sedaj prebiva tu, general v pokoju.“

„Torej nazaj k Jazonu. Štabkvartira dragonskega polka je bil pri nas v Kahetiji na Ka-

ragačah, in često sem tjakaj zahajal. S celim polkom sem bil družin, vse sem napajal z mojim vinom, ruski pa se le nisem naučil, a vsi Rusi so me razumeli.

Dobri časi so bili, dobri ljudje. Poveljnik polka — Dobrov, Bezobrazov . . . ba! ba! ba! kaki polkovniki in možje, — zlasti poslednji.

„Tako le sem oskrbel svoja brata, a ko sem imel svoje otroke — tudi za te sem skrbel in jih preskrbel. Sam nisem učen, a vse sem dal študirat. Moja učenost je bila v tem, riti in riti po zemlji v svojem Cinandalu, ne držeč roke križema: sejati sem pšenico in jo mlatil, obdeloval vinograd in delal vino in se nisem dal slepariti Armencem.

Zato delam tudi sedaj, ali ne zavoljo po manjkanja, a iz navade. Najbližji moj vrt je pol milje od doma in vsaki dan sem zjutraj ob zori tam in zvečer ob mraku doma. Ko se jame mračiti, je delo končano, zajašem zvestega svojega konja, med potoma na njem zaspim in spečega me prinese domov; tu me zbude, podajo večerjo, a potem spim kakor ubit.

A krogati in piti s sosedi sem vsekar ljubil in še ljubim; brez mene se ne vrši nobena gostija ali kaka druga večja domača slavnost v Kahetiji. Samo sedaj niso več prejšnje moči: začel sem slabeti, v prošlem letu me je jelo boleti desno stopalo. Trga me in oteka.

Zdravnik je gledal in pravi, da je baje trapin; prepovedal mi je celo mnogo piti. Pa doktorji vsi lažejo. . . Sestra moja jim veruje in mi brani . . . zmiraj me prosí, naj ne pijem. In vse to so neumnosti. Moreli se od mojega čistega cinandalskega (pristnega) vina zarediti kaka zamorska neznana bolezen?“

„Čujete knez,“ sem vprašal gospodarja, videč njegovo zgovornost, „kaj pa je bilo povod vašega potovanja v Petrograd, in je li vam mesto ugajalo?“

„Da, mene je sam cesar tjekaj povabil in obljubiti sem mu moral, da gotovo pridem, a možbeseda sem jaz vsikdar bil.“

V petdesetih letih, ko je prvič pripotoval v Gruzijo, še cesarjevič — velik praznik je bil takrat za nas. Pred trinajstimi leti smo videli tudi cesarja Nikolaja; no za časa njegovega prebivanja v Tiflisu se je pripovedovalo mnogo groznega. Car je bil z vsem nezadovoljen: Dadiana je ponižal na glavnem trgu pred ljudstvom od pobočnega adjutanta v prostaka; vreme je bilo slabo, pota so se izpridila vsled vednega deževja, cesarski kolesej se je na strmini pred mestom zvrnil, neprilika za nepriliko, in car je bil ves čas mračen in srdit. Žalostni spomini so nam ostali po vsem prihodu.

In zdajci zagledamo sina njegovega, cesarjeviča. Povsem mlad, vljuđen, prijazen, s takimi

bila tukaj zopet velika nesreča, da ni vrl železnični čuvaj Jožef Sorko, vlak ustavil. Ob tistem času je v postajo privozil drugi vlak in eden pa ravno odvozil, in ker je bil sam eden čuvaj na postaji v službi, mu ni bilo mogoče tretji vlak, ki je od Maribora vozil pravočasno z „distanzscheibo“ ustaviti; ker je ta vlak z dvema strojema in z naglostjo vozil ter menil skoz postajo peljati, in ker je bilo močno oblačno, je pa čuvaj Jožef Sorko opazil pretečo nesrečo in vlak ustavil, ki je še komaj kakih 500 metrov pred drugim vlakom obstal. Vlak je moral potem 10 minut čakati, preden je v postaji stoječi vlak prostor napravil. Upamo, da bo vodstvo železnice tako zvestega čuvaja odlikovalo.

(Posojilnici v Mariboru.) Nerazumljivo nam je, kako da najde nemška posojilnica v Mariboru še vedno med Slovenci toliko nerazodnežev, ki ji donajajo svoj denar hraniti, dasi naša slovenska posojilnica celo višje obrestuje. Tako bo tudi prihodnje leto nemška posojilnica plačevala samo 3 $\frac{3}{4}$ % (375 gld.) med tem ko daje naš zavod 4% ali pri štirimesečni odpovedi celo 4 $\frac{1}{2}$ % (450 gld.) Menda bodo Slovenci to vendar enkrat uvideli.

(Mali vrh v Slov. Goricah.) Pred kratkim je pogorela viničarija kmetice Marije Kukovec v Širni. Užgal je bojda viničarjev sinček. Za Boga svetega, zakaj stariši ne skrivate vžigalic, in gotovo bi bilo manj ognjev! — Po naši lepi župniji se klatijo tatovi, sedaj ukradejo tu, sedaj tam, kmetu kakor siromaku. Zadnjič, ko so na Ščavnici kradli, sta jih srečala dva orožnika peljati proti Radgoni v naglem tiru, zatorej ni bilo mogoče jih ujeti. Bog daj, da bi se orožnikom kmalu posrečilo zalotiti to tatinsko druhal, ki dela strah celi okolici.

(Pri Sv. Lenartu v Slov. Goricah) volil se bo v prvi polovici t. m. nov okrajni zastop. Bati se je skoraj, da zlezeta oba nemškutarstvo navdihnjena trga Sv. Lenart in Sv. Trojica na površje, ako ne bodo vsaj občine in veleposestniki složno delovali. Še je časa, da se do dobrega pogovorite, v mislih naj vam bo vsikdar, da z okrajnim zastopom preide tudi okrajni šolski svet in okrajna hranilnica nasprotnikom v kremplje. A to vendar uvidite vsi, da ni kar si bodi.

(V Št. Ilju v Slov. goricah,) kjer gospoduje znani Pistor, začelo se bo malo po malem svitati. Pri nedavni volitvi krajnega šolskega sveta izvoljen je namreč načelnikom g. Hauc, domač narodnjak. Pistor pa piha strup in gnjev.

(Bosansko vojaštvo v Gradci.) V pismu nekega narednika pri bosansko-hercegovinskem polku v Gradci beremo, kako smrtno sovraštvo in neprestano hujskanje goji klika nemških prebivalcev v Gradcu zoper vojake Bošnjake edino za to, ker so Slovani. Ko je bila ponoči dne 27. m. m. 4. stotnija tega polka odrejena v Murski ulici demonstrante razganjat, ugasnili so dogovorjeni meščani in podkupljeni delavci vse

dobrimi očmi; kogar koli pogleda, ga takoj očara s svojim pogledom.

Stari Voroneov in Barjotinski sta ga neprestano spremljala in mu razkazovala Kavkaz, pa tudi nam sta pripomogla ž njim seznaniti se.

Trumoma je vrel narod za njim, kjerkoli so se bili pokazali.

Guvernjski predvoditelj, naš Orbeliani, je obvestil namestnika, da tihiški dvorjani neizrečeno žele prirediti cesarjeviču pojedino. Namestnik je naznanil, cesarjevič je blagovolil sprejeti povabilo na obed.

Obed smo priredili izboren. Tu je bil ves cvet naših zaslužnih mož in naše mladeži. Pogostili smo po svoje, po gruzinski, in mene so zbrali za tulumbaša.

„Nu, ti razumiš, da druge take gostije in časti nisem bil doživel, in skušal sem sebe prekositi. Zdravice so se pričele s prvo jedjo. Pili smo iz rogov vseh velikostij, bokalov, azarpeš, bad, praznili do dna in ves čas je godba svirala, ali mladina popevala tuše.

Pojedina se je vrlo dobro obnesla.

(Konec prihodnjič.)

luči po ulici, na kar se je vnel strahovit boj. Kamenje, opeke in polena letelo je na nedolžne vojake, seveda tudi ti niso mogli več mirno gledati, temveč so suvali z bodali in mahali s sabljami. Vsled popolne teme ni se dalo ločiti krivcev od nekrivcev, tako je dobil marsikdo težko rano, ki je le slučajno zašel mej razdivjano druhal. Jednega bosanskega vojaka zajeli so divjaki ter ga vrgli raz visokega mostu v valove Mure. Ako že Gradčani poprej niso marali slovanskega vojaštva, zaprisegli so jim od onega dne brezsumljivo smrt. Naslednji dan imela bi bila bosanska godba igrati na javnem prostoru. Tu pa navalijo z divjim krikom dijaki in ostala sodrga na vojake tako, da so morali ti potegniti sablje ter si s sabljami v roki delati pot nazaj v vojašnico. — Popoldne istega dne nakupili so meščani vojakom koroškega pešpolka št. 7, koje smatrajo izvornim Nemcem, smodke in pivo, kričali javno ž njimi: „Hoch deutsche Brüder! Nieder mit den Bosniaken! (Živeli nemški bratje! Pogin Bošnjakom.“) Na bosanske vojake pa, ki so morali ves nedelje popoldan stati pripravljeni na dvoru v vojašnici, pljuvalo se je s ceste ter grozilo s pestmi. Pri tem se tudi graške dame žalostno odlikujejo. Nobeden Bošnjak ne sme posamezen zapustiti vojašnice, biti jih mora skupno najmanj 5. Vsa vrata na vojašnici so noč in dan zaprta, v pravem obležnem stanju. Kadar jim je nabaviti kruh ali seno, korakati mora okoli voza po jedna cela stotnija z nasajenimi bajoneti in nabasanimi puškami. V nobeni gostilni se vojaštvu ničesar ne da, naj si pride prostak ali častnik. Ali niso to znamenja gnusne nemške brezobzirnosti, nepremišljene nadutosti in znanega sovraštva do Slovanov? Kaj zamore reven vojak, da mu je višja oblast prisodila baš v „švabskem gnezdu“ služiti? Kteri od teh mladeničev ne bi stokrat rajši služil v svoji domovini ali vsaj med sorodnim narodom, ki ga ume? Kaj bi rekli Gračani, ko bi se ljubljansko prebivalstvo na enak način obrnilo zoper ondotno posadko nemškega graškega polka? A pri bosanskem polku umejo vsaj vsi častniki in večinoma podčastnikov njihov občevalni jezik; koliko mož pa najdeš pri 27. polku v Ljubljani, ki bi zamogli v sličnem slučaju z domačini posredovati? Žalostno bi bilo, ko bi ne imela vojna oblast močij in sredstev, podrejeno ji vojaško armado čuvati pred podlo agitacijo divjakov. Kakor se sliši, odide v kratkem 2. bosanski polk iz Gradca v Prago — med sobrate.

Druge slovenske novice.

(Ljubljanski mestni zbor) sklenil je v svoji izvanredni seji resolucijo, s kojo obsoja surove napade nemških levičarjev v državnem zboru, ki so prenesli uprizorjene škandale pozneje na ulico. Slovanski desnici izreka se pohvala in zaupanje ter roti vse slovenske narodne zastopnike, vzajemno nadaljevati. Ta resolucija prevela se je v češki in poljski jezik ter sta se poslali brzojavnim potom županstvu v Pragi in mestnemu zboru v Levov. Na enak način postopalo je županstvo v Novem mestu. Po tem zgledu naj delajo ostale slovenske občine.

(Ljubljanske novice.) Od tam se nam piše 6. decembra: Knezoškof dr. Jakob Missia je imenovan knez nadškofom goriškim. Kot kandidatje za izpraznjeno mesto ljubljanske škofije so: dr. Kulavic, dr. Klofutar in serajevski škof dr. Jeglič. Zadnji postane najbrže ljubljanski knezoškof. — V Novomestu pride za prošta prej ko ne ljubljanski kanonik dr. Sebastijan Elbert. Lokalni ogledi za električni tramvaj so končani. Tramvaj pojde po vseh večjih trgih, ulicah in cestah. Stavbena dela so v Ljubljani z nastopom zime prenehala; sedaj izvršujejo v novih hišah obrtniki razna dela. Restavracijski vrt „Nar. doma“ dobi prihodnjo pomlad nov moderni pavilon; dirkališče slov. biciklistov se bode priredilo za zimo v drsališče.

(Ljubljanska elektrarna) prične funkcionirati po novem letu. Naročnikov je že zdaj toliko, da bi že danes imeli nad tisoč goldinarjev čistega dobička.

(Regulacija ljubljanskega mesta) napreduje vidnimi koraki. Prihodnji mesec prično podirati peka Foederla hišo v Lingarjevih ulicah;

redutno poslopje bode čez zimo podrt. V Frančiškanskih ulicah bo ravnokar podrt dr. Ahažizheva hiša in na sv. Petra cesti Avbeljeva. Ljubljana šteje danes nad 130 popolnoma novih hiš, čez 40 gospodarskih poslopij in petero prenovljenih cerkvâ z deloma novimi zvoniki. Justično palačo in višjo gimnazijo nameravajo graditi prihodnje leto. Vladno poslopje in artil. mestna vojašnica pa sta gotovi.

(Mandat odložil.) V kranjskem deželnem zboru odložil je zastopnik kranjskih veleposestnikov in deželnega glavarja namestnik grof Leon Auersperg svoj mandat.

(Osobne vesti.) G. Viljem Laschan, deželno-vladni tajnik in vodja deželnega glavarstva v Postojini imenovan je okrajnim glavarjem. Višji okrajni komisar g. Ivan Tekavčič in okrajni komisar Viljem Haas imenovana sta deželnovladnima tajnikoma.

(Imenovanja pri pošti.) Naslednji gg. poštni praktikantje imenovani so asistentom: J. Dolinar za Št. Peter, A. Bučar in J. Kobé za Ljubljano, A. Delkin za Gorico, Fr. Zoré za Opatijo, P. Budinič in F. Kalister za Trst. Poštnim praktikantom za Ljubljano pa je imenovan gosp. Milan Borštner.

(Imenovanje.) Davčnim pristavom za Kranjsko imenovan je davčni praktikant g. Alojzij Ipavic.

(Novi društvi.) Prostovoljno gasilno društvo ustanovili so v Selcah pri Kranju. V Leskovici ravno istega okraja pa se je osnovala kmetijska zadruga.

(„Glasbeni večer“.) prirede v nedejo 12. decembra 1897 v dvorani „Nar. doma“ v Novem mestu učitelji „Glasbene Matice“ v Ljubljani: K. Hoffmeister (klavir), H. Junek (cello) in I. Vedral (violina) s prijaznim sodelovanjem gospe Jak. dr. Žitkove ter gg. Fr. Grajlada in Ign. Hladnika. Početek točno ob 7. uri zvečer; med koncertom se vrata v dvorano odpirajo le po končanju vsake posamezne točke. Cene prostorom: Sedeži v prvih petih vrstah po 1 gld. 50 kr., za izkazane člane „Glasbene Matice“ i njih rodbino po 1 gld.; sedeži od 6 vrste dalje po 1 gld. 20 kr., za člane „Glasbene Matice“ i njih rodbino po 80 kr. Stojišča po 60 kr., za dijake po 30 kr.

(Nove posojilnice in gospodarske zadruge) V teku poslednjih mescev so se osnovala nove posojilnice v Škocijanah pri Mokronogu na Dolenjskem, v Rovi pri Domžalah na Gorenjskem, v Solkanu in v Renčah na Goriškem. Nove gospodarske zadruge so ustanovili: v Domžalah in v Leskovici nad Škofjokolo. Posojilnico utegnejo ustanoviti tudi v Žicah pri Idriji.

(Rentni davek) bodo po Slovenskem hranilnice in posojilnice same plačevale od hranilnih obresti v imenu in namesto hranilničarjev. Posebno hvalevredno je, da so ta sklep storile hranilnice, za katere bode to plačevanje zopet novo breme. (Le kranjska hranilnica (nemška) v Ljubljani bode stranke pritisnila in jim radi rentnega davka mesto dosedanjih 4% le 39% obresti dajala.) Posojilnice bodo lahko ta rentni davek (1 $\frac{1}{2}$ %) plačevale, ker jim v bodoče (1899) odpade plačevanje 2% neposrednih pristojbin od hranilno vložnih obresti. — Posojilnicam pa ni treba izkazovati nasproti gosposkam, katere stranke in koliko imajo hranilnih vlog. Čuli smo, da je neko okrajno glavarstvo v Istri to poizvedavalo, kar pa ni postavno.

(Izvestje „Centralne posojilnice slovenske“) bode l. 1898 večkrat (4—8krat) izišlo in se združnim posojilnicam (brezplačno pošiljalo. Druge posojilnice pa prosí načelstvo odškodnine (vsaj 1 gld.) za ta poročila.

(K občinskim volitvam na Koroškem.) Pretečeni teden bile so volitve v Žrelcu, kjer je zmagala nemčurska stranka. Kmalu se vrši volitev v Kotmarivesi, kjer županuje sedaj narodnjak Prosekar. Sam celovški okrajni glavar s svojimi podvrženci agituje, da pride cela Rožna dolina v njihove roke. A tudi Slovenci delajo krepke priprave.

(Veliko snega) padlo je zadnje dni na Koroškem, osobito po zgornji Zilski dolini. Po nekod vrglo ga je nad meter visoko. Nastali so vsled tega ob strminah plazovi, ki so zasuli dva voznika. Železniški promet morali so vstaviti iz Beljaka v Trbiž, ter iz Podkloštra v Smohor.

(Tržaški namestnik vitez Rinaldini) gre v kratkem v pokoj. Na njegovo mesto pride tirolski namestnik grof Merweldt.

(Čudno maščevanje.) V Gorici obsodili so pred dvema letoma nekega moža v ječo radi oskrunjenja neke žene. Ko je kaznen prestal, sprijaznil se je s tožiteljico ter se imel z njo poročiti. Ženitovanje je bilo pripravljeno, nevesta in zbrani gostje so pričakovali ženina. Leta pa ni hotel priti, da se tako maščuje za prestano kaznen.

(Zadušila) sta se v vasi Kuteži ob istrski meji dne 30. m. m. 67 let stari Jož. Prosen in njegova 64 let stara žena Marija. Zakurila sta si večer štedilno ognjišče s premogom, a nastali plin ju je speča v postelji zadušil.

(Avstrijska mornarica v Pulju) dobiva ves svoj živež iz Italije. Poveljstvo dalo je nareč preskrbljevanje v zakup Židu Thorschu, kateri je zopet poveril z nabavo nekega lahona. A tudi, ko se zakup z nova razpišuje, prijavljajo to le tuji listi, nikdar pa kateri hrvaških ali slovenskih. Tedaj domačini plačujejo davek za prehranitev svojih državi služočih sinov, a ta denar odpluje v tujo državo.

Druge avstrijske novice.

(Državni položaj.) Po pregovoru „nove metle dobro pometajo“ upati je bilo, da bo novi ministerski predsednik baron Gautsch saj v začetku nekoliko srečen. Toda ni znal preskočiti barikad, koje so nemški levičarji Badeniju v spodtikanje nagromadili. Ves čas prihajala so le poročila: Gautsch se posvetuje z desnico, Gautsch je sklical na posvetovanje nemško levico, nemške veleposestnike itd. Pripomnilo pa se je vsikdar oprezno, da je izid posvetovanju tajnost. Dne 7. t. m. pa se je obelodanila vest: baron Gautsch je nesrečen, vse stranke pustile so ga na cedilu. Nobena stranka mu dosta ne zaupa, ter mu tudi nobena ni hotela glasovati za obnovitev ogrske pogodbe. Slovanski poslanci slutet kakšno prekanjo, sklenili so vzajemno in dosledno postopati ter se z ničim zavezati napram Gautschevim ponudbam, dokler ne uvidijo, kaj nameruje nemška stranka, kakšne so njene zahteve in v kolikor jih vlada nameruje uvažati. Zahteve zmage pijane desnice pa niso bile baš malenkostne. Ker se jim je posrečilo vreči slovanskega ministerskega predsednika, zahtevali so nadalje, da se slovanska predsednika zbornice, Kramar in Abrahamowicz odstranita, da se izbrise takozvani Falkenhaynov zakon, kojega je predsedstvo v predzadnjih sejah bilo prisiljeno izdati, da se reši najsurovejših nasilstev po obstrukciji. Vezati hočejo z nova predsedništvu roke, za slučaj, da se jim poljubi zopet krvavo obstrukcijo uprizoriti. Tretja zahteva pa ni nič manjšega, nego, da se odpravijo jezikovne naredbe za Češko in Moravsko ter se uvede povsem nekdanji jezikovni odnošaj v teh deželah. Ako bi se slovanski poslanci gledé prvih dveh zahtev konečno bili dali pregovoriti, drznosci tretje zahteve so se odločno uprli. Celo v tej točki pripravljene so bili Čehi dokaj popustiti, samo da se reši nevarni državni položaj. Take popustljivosti bile so v nasvetu, kojega je predlagal baron Gautsch Nemcem vzprejetje, kakor, da se naj uradnikom po daljša rok za naučenje družega deželne jezika na 15 let; pri vseh uradih na Češkem in Moravskem mora se ustmeno in pismeno uradovati v tistem jeziku, ki ga stranka zahteva; Češka naj se razdeli v čisto češke, čisto nemške in mešane okraje. Te predloge pa so Nemci zavrnilo ter s tem porušili delovanje parlamenta za to leto. Vsled tega ni nade, da se še letos državni zbor skliče, — večina poslancev je že iz Dunaja odpotovala. Ogrsko pogodbo skušala bo vlada sama s pomočjo § 14. rešiti, čemur pa se bodo Ogrji najhujše uprli. Prašamo se, kaj je pa potem trebalo barona Gautscha? Nebi li bil tudi Badeni lahko ostal ter gledal, kako se rešuje to nujno prašanje brez parlamenta. Vse zle nasledke zvalimo opravičeni le na trmaste glave drzovitih, v ničem popustljivih Nemcev.

(Umrli je) dne 5. t. m. nenadoma na Dunaji koroški rojak, zapovednik vojne mornarice, admiral Maks baron Sterneck. Pred par meseci

praznoval je na Koroškem svojo 50letnico službovanja ter se še le minoli mesec z nova poročil. Dan pred smrtjo udeležil se je še seje avstrijske delegacije, a ponoči preminil. Na njegovo posebno željo pokoplje se njegovo truplo v Pulju, srce pa v Hrastovci pri Celovcu.

(Premembe pri deželnih namestnikih.) Ako je verjeti raznim časopisom, izvršile se bodo v kratkem večje premembe deželnih namestnikov. In sicer ima priti za deželnega predsednika v Bukovino podpredsednik nižjeavstrijskega namestništva baron Bourquignon, a bukovinski predsednik grof Goess pride za namestnika na Tirolsko. Tirolski namestnik grof Merweldt pa pride v Trst, kjer stopi sedajni namestnik vitez Rinaldini v pokoj. Za deželnega namestnika na Solnograškem zaznamovan je grof Saint Julien.

(Ljudska ustaja in nagla sodba v Pragi.) Za mnogobrojna nasilstva čeških Nemcev v Hebu, Aschu i. dr., kakor i za drno izzivanje v najnovejši dobi prišel je dan plačila. Ne moremo hvaliti izgredov, koje je uprizarjalo pretečeni teden češko-ljudstvo v Pragi in v okolici, toda bila je to gotovo opravičena osveta za drzno zasmehovanje in javna nasilstva. Vlado seveda nemiri in nazadovoljstvo Slovanov ne spravi v zadrego, saj ima sredstvo, kojega je že svojedobno z bok malotnih izgredov v Pragi s vseh uporabila. Dne 2. decembra proglašil se je za Prago in predmestja Karlin, Žižkov, Kraljevi Vinogradi in Smihov preki sod ali nagla sodba, t. j. vsakega, ki ga pri izgredih, nemirih ali le hujskanju zalote, pride pred posebno za ta slučaj sestavljeno sodbo, pri kateri je najmanjša kaznen — smrt. Ako preišljamo pričetek zadnjih demonstracij v Avstriji, misliti moramo, da je za vse izgrede nemških fanatikov po naših in čeških mestih zadela usodna kaznen praške Čehe. Češki namestnik grof Coudehove rekel je sam, da se ni čuditi, ako je konečno češkemu narodu pošlo potrpljenje na tolikih krivicah, ki mu jih prizadevajo Nemci. Vendar, kako je razumela vlada izzivane, do dna duše izjarjene Slované miriti? Odgovor: 12 bataljonov vojaštva in — nagla sodba. Ni še znano, koliko oseb je postreljenih, vé se le, da je v zaporu 600 so-krivcev, da je ranjenih 300, med temi 60 redarjev in 20 vojakov.

(Dopolnilne volitve za hrvatski sabor) vršile so se dne 3. t. m. za 6 volilnih okrajev. Opisali smo zadnjič posilno postopanje mažarske vlade ter smo izjavili, da imamo malo upanja, bode li mogoče hrvatski narodni stranki katerega svojih kandidatov vrniti. Hrvatska narodna žilavost nas je presenetila. Zmagali so s svojimi kandidati na treh volilnih krajih, in sicer v Stubici poslanec Bedekovič, v Virju dr. Vrbanič, v Sv. Ivanu Žabno dr. Zahar. Novoizvoljeni poslanci vdeležili so se že prvega zasedanja, ki se je pričelo dne 6. t. m.

(Uboj v Sjeničaku na Hrvatskem.) Zaradi česar se je neuko prebivalstvo okraja Sjeničak svojedobno spuntalo ter ubilo tri deželne uradnike, povedali smo v predzadnjih listih. Pred sodišče postavili so 35 kmetov in jedno kmetico. Obravnave trajale so 14 dni ter je sodišče izreklo dokončano obsodbo dne 4. t. m. Sodni senat prisodil je 27 obtožencem smrt na vislicah zaradi navadnega umora in sicer se je skoraj vsem tem dokazal dvojen ali trojen umor (ker so se vdeležili skupnega umora vseh treh.) Jeden obsojenec, ki še nima 20 let, odide smrtni kazni.

(V Ogrski zbornici) zasledujejo nevspešno pogajanje avstrijske vlade gledé proračuna z napetim zanimanjem. Njihove škodoželjne narave poskakujejo od veselja, videči, kako brezvspešno lep in volja ministerski predsednik za to zadevo. Franc Kossuth izrekel se je v imenu njegove stranke, da se že ta dolgo trudi za popolno ločitev Ogrske od Avstrije v gospodarskem oziru, da si ustanovi samostojno banko in carinstvo. Isto mnenje izrekel je v jednom zadnjih zasedanjih ogrski ministerski predsednik baron Banffy glede na opetne nevspehe na Dunaji. Takoj z novim letom stopi v veljavo člen nagodbe, ki določa za tak slučaj samostojno uvedbo gospodarskih zadev za Ogrsko, in sicer v začetku začasno, a če se v avstrijskem državnem zboru ne obnovi pogodba parlamentarnim potom do 1. maja 1898,

pretrga Ogrska vse vezi, s kojimi jih veže pogodba iz leta 1867 z Avstrijo. Baron Banffy, ki je ves čas pogajanja bival na Dunaji, donesel je v sredo domov vest, da so se vsa pogajanja izjalovila ter da ostane vladi le § 14 za obnovitev pogodbe. Ravno tega so se Mažari veselili, ker enako obnovitev nočejo nikoli pripoznati. Skrajna levica napovedala je že za prihodnje zasedanje hudo obstrukcijo. Geslo ji bo: „Proč z avstrijskim dualizmom, pripoznati je le personalno unijo, t. j. trpeli bodo le, da imate obe polovici skupnega vladarja, v vsem drugem naj bo Ogrska povsem neodvisna od Avstrije“. Doživeli bodemo kmalu, da bo zraven Dunaja in Prage tudi Budapešta po krvavih izgredih zaslovela.

Ogled po širnem svetu.

(Poljaki na Pruskem.) Pruska vlada ustanovila je že leta 1866. po nasvetu tedanjega kancelarja takozvani „Poljski zaklad“ z 100 milijoni mark. Namen zaklada je, pokupiti poljskim plemenitašem in posestnikom zemljo ter jo izročiti Prusom, da zatré tem načinom poljski živelj v nemškem cesarstvu. Nad 30 let deluje tedaj to sramotno društvo, toda vspehi so jako neznatni. Poljski graščaki so pač prodajali svoja posestva za ponujene jim visoke vsote, a takoj so si nakupili še lepših in cenejših posestev od zadolženih nemških graščakov. Močna slovanska korenina ne da se tedaj zlahka izruvati. Vendar je pruska vlada letos darovala znova 100 milijonov mark, dasi uvidi, kako slabo se ji obrestujejo. Poljski listi zaklinjajo svoje zastopnike v pruskem deželnem zboru, naj se bojujejo vztrajno za svojo pravično stvar, za najdražje narodne svetinje, katerim pretijo valovi pangermanskega sovraštva.

(Prevrat ministerstva v Italiji.) Rudinijevo ministerstvo podalo je kralju odstavko cellega ministerstva. Sprva mislil je odstopiti le vojni minister Pelloux, ker ga je užalostila neka nezaupnica v jedni zadnjih sej. Da pa pokažejo i ostali ministri, da so jednega duha, pogovorili so se, da vsi odstopijo.

(Nemčija proti Kitajcem.) Pred nekaj tedni umorili so v Kini dva nemška misijonarja. Nemški konzul zahteval je od kitajske vlade zadoščenja. Ta pa se ni kaj brigala za nemške zahteve, vsled česar je odplul v kitajsko pristanišče oddelek nemške vojne mornarice, da Kino prisilijo k temu. Nemčija morala je v to svrhu odzvati svoje brodovje izpred Krete, kar kaže, da je nemška mornarica res tako slaba in maloštevilna, kakor to toži cesar Viljem v svojem prestolnem govoru pri otvoritvi državnega zbora.

(Mir med Grško in Turško) je sklenjen. Pogodbe podpisala sta oba dela, Sultan razglasil je hitro to vest po posebni okrožnici vsem stanovom. Grki se sklenjenega miru ne morejo prav veseliti, ker podpisana pogodba nima najvažnejših dveh točk: kako se določijo nove meje med obema državama, ter kako naj si Grška pridobi zahtevano vojno odškodnino.

(Ustaja na Kubi) stala je Špansko veličanske žrtve. Vlada je poslala na ta otok v raznih prestankih 200.000 mož, od teh jih je živel pri zadnjem pregledovanju le še 53.000. Vojna in razne kužne bolezni ugonobile so 150 tisoč vojakov. Ako španske vlade pri tem ne peče vest, ji je pač življenje podložnikov zelo malo vredno.

Dopisi.

Iz Vranskega. Čitalnica na Vranskem imela je 26. novembra t. l. svoj občni zbor z volitvami odbora za prihodnje leto.

Izvoljeni so bili gg.: ravnatelj Simon Oset, posestnik in trgovec; podravnatelj Karol Schwentner, trgovec in posestnik; tajnikom in blagajnikom dr. Anton Schwab, zdravnik; knjižničarjem Simon Meglič, učitelj; odbornikom č. g. Vinko Geršak, župnik, M. Jezovšek, c. kr. notar, Ivan Kramar, učitelj; odbornikom namestnikom gg. Kotzbek, c. kr. davkar, Oset Fran trgovec in č. g. Kranjc Jakob, kaplan.

Iz zapisnika pretečenega leta se razvidi, da je bila čitalnica naročena na najvažnejše slovenske in Slovencem prijazne liste in je pristopila kot ud „Matici“ in „družbi sv. Mohorja“.

V gmotnem oziru se iz zapisnika razvidi, da je pokrila vse svoje troške, in da je še nekaj prestalo.

Sicer pa je bilo delovanje čitalnice omejeno, ker ni imela potrebnih sob in dvorane za večstransko delovanje. Zgolj iz tega vzroka se je tudi morala opustiti veselica, katera bi se naj bila vršila na predlog gosp. Megliča 18. avg. t. l.

Da se pa takim nedostatom pride v okom, sklenlo se je sprva, da vzame društvo pri gosp. Šentakovi jedno sobo v najem, in tej gosp. se ima društvo zahvatiti, da nam bode odslej tudi velika dvorana pri gostilni „Slovan“ na razpolago. Prirejali se bodo družbinski večeri za ude in javne veselice. V društveni sobi vršile se bodo pevske vaje, po predlogu g. Jezovšeka streljanje na tarčo, izposojevale vsak teden v nedeljo od 11. do 12. ure knjige iz društvene knjižnice, vršile se bodo redno vsak mesec odborove seje in društvenikom bodo na razpolago sledeči listi: „Slov. Narod“, „Slovenec“, „Slovenski list“, „Domovina“, „Slov. Gospodar“, „Mir“, „Zvon“, „Dom in svet“, „Popotnik“, „Südst. Post“, „Vaterland“ in „Reichswehr“. Časniki oddajali se bodo na Silvestrov večer na dražbi v prevzetje na naročbo. Ta dan se bode vršil prvi družbinski večer v veliki dvorani, združen s petjem mešanega zbora.

Ker pa bode čitalnica na ta način potrebovala večjih gmotnih prispevkov, sklenilo se je, da se poviša letnina za redne ude na Vranskem na 3 gld., za zunanjsne ude pa na 1 gld. 50 kr.

Z veseljem nam je zaznamovati dejstvo, da se je v najnovejšem času začelo gojiti s posebnim navdušenjem — petje. Podučuje se okoli 40 pevcev, osrečenih s kaj lepimi pevske darovi, ki z veliko marljivostjo in navdušenjem obiskujejo pevske vaje. Razdeljeni so v dve skupini in sicer v mešan zbor in v moški zbor. Leta se bode najbrž vstanovil kot samostojno društvo, ki bode gotovo v bratski slogi s čitalnico tekmovalo v izvrševanju svojih idealnih namenov.

Da na ta način „vremena nam Vrančanom bodo se zjasnila“, ni dvoma. Čitalnica gotovo pridobi zopet cni sijaj, kateri jo je odlikoval v prej preteklih letih njenega tridesetletnega obstanka; a mogoče je in skoraj ni dvoma, da se bode pospela sedaj na vrhunec svojega delovanja, vzlasti, ako se še pomnoži število udov, domačih in tudi zunanjih. Odboru pa bode skrb na srce, omogočiti, da se bomo radi shajali, in da se bode čitalnica tudi na zunaj zastopala dostojno.

Zahvalno moramo pripomniti, da je gosp. dr. Benjamin Ipavic v Gradci posvetil „Vranskemu pevskega zboru“ „geslo“, katero je kaj srečno vglasbil na besede:

„Slovenska mati me rodila,
Slovenski oče me gojil,
Slovenska vila me vzbudila,
Slovenec kaj da bi ne bil?“

„Geslo“, vglasbeno v es dur-tonovem načinu, se more gledé svoje muzikalne vrednosti uvrstiti med one bisere, katere je naš priljubljeni skladatelj podaril slovenskemu obinstvu v celi vrsti različnih „gesl“. Odlikuje se po natančni „interpretaciji“ in dobrem deklamovanju besed, in je le v sredi, kjer prehaja v c-mol za začetnike malo težavno, sicer pa napravi s svojo ljubko priprostostjo oni efekt, ki je v besedah izražen. Pevci pojo ga navdušeno in zahvaljuje se gospodu skladatelju za čast in prelepi dar.

Št. Jurij ob juž. žel. Naši podružnici sv. Cirila in Metoda sta zborovali dne 12. novembra t. l. po naznanjenem vzporedu. Tajnik pozdravi v imenu obeh odborov vse navzoče, cenjene domačine ter slavne goste iz okolice in Celja, spominjajoč se dičnega prvosednika moške podružnice, č. g. kapl. F. Bratkoviča, katerega je usoda preselila v Rogatec. Spremlja ga želja vseh, da bi tudi tamkaj ob leni Sotli s pomočjo bratov Hrvatov zastopal in bodril toli zaspano, vendar prepotrebno slovansko idejo, ne boječ se nobenega nasprotnih viharjev, sebi v slavo, narodu v prosep. Pomci mu Bog! Živel!

Burni „živijo“-klici so kazali, da smo v tem vsi enih misli. — Spominjajoč se še vzvišeno onega, pod katerim vodstvom lahko kot društvo nastopamo, onega, ki je vrli zaščitnik vsih svo-

jih narodov, presvitlega cesarja, kliče mu trikratno „slava“ — otvori zborovanje.

G. tajnik prečita zapisnik lanskega zborovanja, kateri je bil z odobravanjem sprejet. Istotako račun, kateri nam kaže, da sta poslali obe podružnici glavni družbi v Ljubljano 110 gld. — Za žensko podružnico je bil po predlaganju voljen z vzklikom prejšnji odbor, za moško pa gg. Fran Praunseis ml. predsednikom; Nikita Rükschl namestnikom; Josip Čulek tajnikom; Alojzij Recelj namestnikom; Fran Zdolšek blagajnikom; Matevž Dobovišek namestnikom ter č. g. Alojzij Kreft, župnik na Ponikvi odbornikom in zastopnikom pri glavnih skupščinah.

Pri nabiranju udnine in srečkanju se je nabralo blizu 100 gld., od katerih se je poslalo kot čisti dohodek 74 gld. glavni družbi v Ljubljano. Po zborovanju vršila se je prosta zabava s petjem in plesom, pri kateri se je tudi drugače še marsikatera rekla. Novoizvoljeni predsednik zahvalil se je v imenu celega odbora za izvolitev, njemu izkazano čast in zaupanje, obljubuje dobro zastopati društvo v vsakem obziru, ter sploh stati kot močan steber za prosvet slovenskega naroda; konečno napijal je vsem navzočim, gostom — osobito prehitro odhajajočim Celjanom. — O istinitosti njegovih besed bodimo po „brušeni navadi“ že znanprej prepričani! Vsako društvo in to še posebej, potrebuje dobrega, krepkega zagovornika in veljavnega priporočila. Sicer je že namen enakih društev dandanes dobro znan in jasen, pa vendar še se najdejo nasprotniki, čuda — med inteligenco — našo! Novemu odboru — osobito njegovemu predsedniku je tedaj neovrgljiva naloga, vse zaspance društvu pribuditi in nevedencem pravi namen proučiti, ter jih spraviti na pravi tir, po izreku: Jeden za vsakega — vsak pa za drugega — stojmo trdno!

Iz Žetal. Hlastno vrvenje in drvenje začne prodirati tudi v temoto našega življenja, dasi smo obkoleni od vseh strani z gorami. Davno bili bi že lahko žarki spoznanja prešinili naš duh, da bi le bili imeli samo jednega zagovornika prosvete. Ker pa takega še dandanes nima, držimo se še ozkosrčno starokopitnih načel. Sicer so že bili večkrat očetje Žetalanci pohvaljeni z bok njih nežnoubrane dobrodušnosti, pa za svoj naroden obstanek se še niso ogreli. Letos smo dobili pošto in z njo vred tudi nemški poštni pečat. Poslednjega nadomestiti s slovenskim nam še do zdaj ni na misel prišlo. Razun tega še nam je v svoji modrosti poštno ravnateljstvo poslalo upraviteljem pošte nekega slovenščine popolnoma neveščega Nemca, kar pa nekega M. nikakor ni motilo, ga v „Tagespošti“ pohvaliti. To je tisti M., o katerem se ne ve, kam meri smer njegovega delovanja. Samemu sebi je najbližnji in najbolj v časti. Nekaj let že je bil s svojim razboritim umom žarišče Žetalancev. Toda sedaj so naši vaščani že ugeni, da zasleduje smotre, ki se slagajo nam nasprotnimi.

Ko je tekočo jesen hodil z brento po vinogradih, mu tega svojega prepričanja tudi niso prikrivali, kar ga je tako ogorčilo, da se je celo za dan Vseh svetnikov odpovedal orgljanju. Ta vztrepet njegovega duba se je hitro pomiril, kajti zdaj ga že zopet lahko vidimo v vsej njega veličastnosti vsako nedeljo po rani maši za razne žganjarije, eksekucije in hotacije delati reklamo.

Slišali smo že tudi, da so v raznih občinah že začeli s toli hvalevrednimi uspehi slovenski jezik smatrati uradnim jezikom dovolj sposobnim, dočim še naše občine niso zmožne oprostiti se nemških okovov. Naši občinski predstojniki si morda želijo oblastva s tem nakloniti, ali si pa zagotavljajo trajno posebnost v našem okraju. Oprostimo se vendar tudi mi tujega jarma in pomagajmo v vsaki priliki našemu preziranemu rodu pot gladiti do čedalje večje veljave.

Od sv. Bolfenka na Kogu. Velecenjeni gospod urednik! Oprostite mi, da se kot neznanec predrnem Vas nadlegovati z nekolikimi vrsticami in Vam potožiti vsakojake naše nezgode.

Kaj rad prebiram v nedeljo popoldan Vašo milo „Domovino“ in že večkrat sem našel v njej kaj prav zanimivega z našega prijaznega griča. Pisatelju onih vrstic, dasiravno mi je

neznan, moram zagotoviti, da je vsikdar zadel ob pravo struno in želebi bi bilo, da bi še nekoliko delj in krepkeje brenčala na mnoga ušesa.

Ker je pa, kakor se kaže, omenjeni zaščitnik resnice in pravice popolnoma utihnil — menda ga jezi slaba letina — zategadel si usojam jaz zastaviti svoje slabe moči in Vam še nekoliko razložiti o tukajšnjih razmerah, katere vsak, ki nas obišče, lahko vidi s prostimi očmi, da mu niti rešpetlina treba ni.

Ako nas, cenjeni gospod urednik, kedaj počastite s svojim pohodom, treba bo Vam, predno dospete do bele cerkvice vrh griča, mimo prijazne, novo zidane hiše, v kateri je gostilna in ki ima zunaj pribiti dve tabli, namreč: „K. K. Postamt“ in „K. K. Tabaktrafik“, če veste kaj je to. Vi, ki ste bili v šolah in ste se učili nemški, menda že razumete ali jaz sem se zastonj trudil raztolmačiti si pomen teh zlatih črk na črnih tablah in kakor meni, godi se vsakemu, ki ni imel sreče trgati komolcev na klopeh mestnih šol, in takih je pri nas bore malo. Dobri in učeni ljudje, ki znajo izvrstno „teuč pohrusten“ nas, ako se ravno namerimo na ktereга, blagohotno podučijo in nam pokažejo s prstom, rekoč. „Tu le zkoz prva vrata prideš na pošto, skozi tretja pa k razprodaji tobaka“. Bog jim lonaj, zdaj že zadenem skozi prve, pa tudi skozi tretje duri, ako me vrže notri, kar se seveda sme zgoditi samo vsake kvatre, želja po dišeči smodki.

Ker ste že večkrat dobili kako pisemce z našega kraja, Vas je gotovo zbedel v oči oni „St. Wolfgang b. Polstrau“, pritisnjen na poštno znamko. Prvi hip ste gotovo mislili, da se Vas je blagovolil spomniti kak prebivalec nemške Prusije. Še le prebravši pisemce, ste zvedeli, da si usoja Vas nadlegovati ponižen Slovenec iz ljutomerskih gor. Tudi nas tukajšne udane sine majke Slovenije bode v oko nemški pečat, ki se pritiska na poštnem uradu dežele slovenske. Je li ne bi možno bilo, potruditi se nekoliko, da se dobi vsaj nemško slovenski pečat? Seveda, ako drobi naša poštna opraviljica s svojo slabjšo polovico in drugimi imenitnejšimi ženskimi poseti vedno ono blaženo germanščino in občuja s slovenskimi žulji odebelelimi, napihnenimi nemškutarčki, potem se ni nadjati, da bi v tej zadevi storili le eden korak naprej. Res žalostno je slišati, ako se poslužujejo pristni Slovenci v tej hiši, samo da bi se kazali bolj imenitne, vedno tujega jezika, katerega niti popolnoma zmožni niso. Izvanredna imenitnost, ki se hoče pokazati na takov način! Nimam sicer skoro nobenih zemljepisnih znanostij, a menda se ne motim, ako trdim, da ne leži „Stara gora“, domačija naše poštarice, v daljni Prusiji, ampak na slovenskih tleh — ka-li?

A ne samo zaradi naše neimenitne narodnosti nam srce upade, ako se bližamo tej novi, krasni hiši — ampak tudi zaradi skoro vedno grozno slabe volje poštne opraviljice si je skoro ne upamo nadlegovati. Ako namreč pri trepsta kakov, njej nesimpatičen obraz skozi — aha — prva vrata, in prosi, naj mu blagovoli prodati poštno znamko, švigajo njeni pogledi kot strele in na čelu se ji nabirajo gube hujše kakor takrat, ko zmerja svojo ponižno zakonsko polovico. Posebno trdno ti postavi na mizo zahtevano reč, ako si jo zmotil, ko je mešala svoj redki „gulaš“ in se boji, da se ji ne bi prismodil. Vedite namreč, cenjeni gospod urednik, ako nas posetite, smo zmožni Vam postreči v vsaki naši gostilni z najizvrstnejšim „gulašem“ in „kisló juho“.

Našej cenj. poštni opraviljici pa si dovoljujemo samo staviti neko malo vprašanje v prijazen prevdarek: „Je li ona zaradi nas tukaj, ali mi zaradi nje?“ Svetujemo ji, še konečno, naj se v prihodnjic malo prijazneje obnaša tudi proti nam neimenitnim in prostim ljudem. Ne zahtevamo sicer, da nas sprejme z odprtimi rokami, kakor svojo imenitno prijateljico, ali prosimo jo, naj ne dela tako osornega obraza, kajti to bi škodovalo lahko tudi njenim klasičnim potezam.

Kakor slišimo, bode zidal prihodnje leto znan narodnjak blizu cerkve novo hišo in otvoril v njej gostilno. Kadar se to zgodi, Vam bode naznanil in Vas, cenjeni gospod urednik,

Kupujte in naročujte le pri slovenskih trgovcih in obrtnikih, ki so:

Josip Hočevar krojač ter zaloga izgotovljenih oblek, Graška cesta (Grazerstrasse), 19	Martin Gregorinčič krojač, Cerkvezi trg (Kirchen-Platz), št. 4	Josip Zabukušek krojač ter zaloga izgotovljenih oblek, Glavni trg (Hauptplatz), 17	Franc Kmecel krojač, Kovaška ulica (Schmiedgasse), v lastni hiši št. 13
Rudolf Tabor krojač, Gospodska ulica (Herrengasse) v lastni hiši št. 5	Štefan Strašek čevljar, zaloga obuval, (Graška cesta (Grazerstrasse), 12	Martin Kolšek čevljar, Graška cesta (Grazerstrasse) št. 4, I. nadstropje	Luka Keber čevljar, Vodnjaška ulica (Brunnen- gasse) v lastni hiši št. 13
Franc Šribar klobučar, Glavni trg (Hauptplatz), št. 17	Kristijan Wolf klobučar, Kolodvorska ulica (Bahnhof- gasse) v lastni hiši št. 6	M. Kronovšek pletar, izdelovatelj jerbason in košaric Kolodvorska ulica (Bahnhofgasse), 5	Jakob Križman strugar, Gledališka ulica (Theater- gasse), 9
Jakob Kobilca izdelovatelj dežnikov in solnčnikov, Glavni trg (Hauptplatz), 17	Ivan Kapus brivec, Graška cesta (Grazerstrasse) št. 1	Matevž Sinkovič mizar za pohištvo in stavbe, Gospod- ska ulica (Herrengasse) 25	Miroslav Zor tapetar in dekorater, zaloga pohištva v „Narodnem domu“
Ferdinand Golgranc zidarski mojster in stavbeni podjetnik v lastni hiši, Gaberje pri Celji	A. Vrečar tesarski mojster v lastni hiši, Gaberje pri Celji	Štefan Boucon stolar, Graška cesta (Grazerstrasse) št. 12	Martin Ropas c. k. priv. izdelovatelj glasovirov, Ljubljanska cesta, okolica Celje.
Srečko Magolič fotografični zavod „Apolon“, na vrtu hotela „pri kroni“, Ljubljanska cesta (Laibacher-Strasse)	A. Vrečar pleskar, Vodnjaška ulica (Brunnen- gasse), 14	A. Šimenc krtačar, Graška cesta (Grazerstrasse) št. 12	F. Dolinar tovarna za perilo in trgovina špeci- rijskega blaga, Vrtna ulica (Garten- gasse) št. 12
Dragotin Hribar tiskarna, trgovina papirnega blaga in knjigovoznica, Graška cesta (Grazer- strasse) št. 1	J. Štraus mesar in lastnik hotela v lastni hiši, Vrtna ulica (Gartengasse)	Ignacij Oblak podobar in pozlatar, Gledališka ulica (Theatergasse), v lastni hiši št. 5	Ivan Rebek ključavničar in inštalatér hišnih tele- grafov in telefonov, Poljska ulica (Feldgasse) št. 14
Ivan Gosar akad. slikar, trgovina raznega blaga za cerkvene in slikarske potrebščine, „Narodni dom“	Anton P. Kolenc trgovina špeciarijskega blaga na de- belo in drobno, „Narodni dom“	Peter Kostič trgovina z galanteriskim, norimber- škim blagom itd. na debelo in drobno, Glavni trg (Hauptplatz), št. 2.	J. Koštomaj gostilničar „pri jelenu“ in izvošček Graška cesta (Grazerstrasse), 37
Karl Vanič trgovina z manufakturnim blagom, Graška cesta (Grazerstrasse) 1.	Jurij Lemež gostilna „pri zvezdi“, Mestni trg (Rathausplatz)	Gostilna „Narodni dom“	Ivan Radaj gostilna na Bregu pri Celju

Moric Rauch

steklar v Celji, Rotovške ulice št. 4.

Priporoča svojo naj očjo zalogo vsakovrstnih steklenih in porcelanskih posod za gostilne, kavarne in dom, kakor tudi drugih steklenih izdelkov. Zalogo vsakovrstnih najfinejših oljnatih barv. Največjo izber zrcal in podob vseh velikosti in okvirjih in brez njih.

Posebno pa opozarja slavno občinstvo na veliko zalogo vsakovrstnih najnovjših **svetilnic za gostilne**

z izredno svetlobno jakostjo, kakor tudi od pristnih do najkrasnejših namiznih in visečih svetilnic po najnižjih cenah.

Priporoča se tudi za vsakovrstna steklarska dela pri novih stavbah in sprejema vse v njegovo stroko spadajoče poprave ter jih izvršuje solidno, točno in ceno.

Posebno opozarjam tudi na svojo bogato zalogo krasnih božičnih in novoletnih daril po jako nizkih cenah. (274) 5-2

Med. doktor Alojzij Praunseis

okrožni in praktični zdravnik celjski

uljudno naznanja, da sedaj tudi oskrbuje zobe in cela zobovja s kaučukom in v razne kovine.

(231) 10-5

Izurjenega sollicitatorja

sprejme proti dobri plači

dr. Valentin Krisper

(268) 3-3

odvetnik v Ljubljani.

Modne in ilustrovane časopise

po originalni ceni naroča trgovina knjig

Dragotin Hribar-ja v Celji.

Mlin na Vranskem

s petimi tečaji, kjer je tudi gospodarsko poslopje, je na prodaj. Cena je 5000 gl.

Jakob Mešič
mlinar.

(278) 3-2

Uradne talarje

za gospode sodnike in odvetnike izdeluje najsolidneje in najceneje

Josip Hočevar

(273) 5-3

krojač v Celji.

Dragi bralci „Domovine“!

Svoji k svojim!

Anton P. Kolenc

trgovec v Celji

v „Narodnem domu“ in „pri kroni“.

Priporoča čast. duhovščini in slav. občinstvu svojo bogato zalogo raznovrstnega

špeciarijskega blaga

po jako nizkih cenah, kakor tudi vino, na debelo in drobno.

Kupujem vsake vrste deželnih pridelkov, kakor: hmelj, oves, pšenico, rž, ječmen, jabolke, hruške, divji in pravi kostanj, belice, (Preiselber) mališno štopo, suhe gobe, maline, bezgovo gobo, mecesno gobo, želod vsake vrste itd., sploh vse deželne prideleke po najvišjih cenah in tudi

strd ali med vsako množino po najvišjih cenah.

(159) 52-20 z velespoštovanjem

Anton P. Kolenc

„Pri dobrem pastirju“!

Prodajalnico v najem.

Dobro idočo trgovino mešanega blaga, edino v fari, oddajam pod ugodnimi pogoji v najem. (279) 2-2 Več pove upravništvo „Domovine“ v Celji.

Jedna najbolje akreditovanih zavarovalnic razpisuje več služeb za

potovalne uradnike

v življenskih in požarnih oddelkih proti stalni plači in proviziji.

Prosilci naj pošljejo svoje ponudbe s potrebnimi dokl. di pod šifro „Akviziter“ upravništvu našega lista. (277) 3-2